2022 m. vasario 15 d., antradienis

P9_TA(2022)0025

Genetiškai modifikuota medvilnė GHB614 (BCS-GHØØ2-5)

2022 m. vasario 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 (BCS-GHØØ2-5), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (D076839/01 – 2021/3006(RSP))

(2022/C 342/04)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 (BCS-GHØØ2-5), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projektą (D076839/01,

— atsižvelgdamas į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų ([1]), ypač į jo 11 straipsnio 3 dalį ir 23 straipsnio 3 dalį,

— atsižvelgdamas į tai, kad Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas per 2021 m. gruodžio 8 d. vykusį balsavimą nusprendė nuomonės neteikti ir į tai, kad apeliacinis komitetas per 2022 m. sausio 31 d. vykusį balsavimą taip pat nusprendė nuomonės neteikti;

— atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ([2]), 11 ir 13 straipsnius,

— atsižvelgdamas į Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) 2021 m. gegužės 28 d. priimtą nuomonę, kuri paskelbta 2021 m. liepos 7 d. ([3]),

— atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas, kuriose prieštaraujama leidimui naudoti genetiškai modifikuotus organizmus (GMO) ([4]),

---

([1]) OL L 268, 2003 10 18, p. 1.

([2]) OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

([3]) EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės mokslinė nuomonė dėl leidimo pateikti rinkai genetiškai modifikuotą medvilnę GHB614 atnaujinimo pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška EFSA-GMO-RX-018), EFSA leidinys, 2021 m., 19 (7):6671, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6671.

([4]) Per aštuntąją kadenciją Parlamentas priėmė 36 rezoliucijas, kuriose prieštaraujama leidimui naudoti GMO. Be to, per devintąją kadenciją Parlamentas priėmė šias rezoliucijas:

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2019)0028);

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2019)0029);

— 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų, trijų arba keturių atskirų MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ir DAS-40278-9 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2019)0030);

— 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2019)0054);
— 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 89788 (MON-89788-1), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2019)0055);
— 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ir jų subkombinacijų MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ir NK603 × DAS-40278-9, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2019)0056);
— 2019 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, kuriuose yra dvi, trys, keturios ar penkios modifikacijos Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ir GA21, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2019)0057);
— 2020 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2020)0069);
— 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų MON 87427, MON 89034, MIR162 ir NK603 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, ir kuriuo panaikinamas Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1111, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2020)0291);
— 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2020)0292);
— 2020 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama teikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 ×MIR162 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų, trijų arba keturių atskirų MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 ir NK603 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2020)0293);
— 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2020)0365);
— 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama teikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų MON 87427, MON 89034, MIR162 ir MON 87411 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2020)0366);
— 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2020)0367);
— 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 88017 (MON-88Ø17-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2020)0368);
— 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MON 89034 (MON-89Ø34-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2020)0369);

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 112 straipsnio 2 ir 3 dalis,

— atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

A. kadangi Komisijos sprendimu 2011/354/ES ([5]) buvo leista teikti rinkai maistą ir pašarus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 (toliau – GM medvilnė), kurie iš jos sudaryti arba kurie iš jos pagaminti; kadangi šis leidimas apėmė ir kitų nei maistas ar pašarai produktų, kurių sudėtyje yra GM medvilnės arba kurie iš jos sudaryti, pateikimą rinkai naudoti pagal tą pačią paskirtį kaip ir bet kurią kitą medvilnę, išskyrus auginimą;

B. kadangi 2020 m. balandžio 22 d. Vokietijoje įsikūrusi įmonė BASF SE Jungtinėse Amerikos Valstijose įsikūrusios įmonės „BASF Agricultural Solutions Seeds US LLC“ (toliau – pareiškėja) vardu pagal Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 11 ir 23 straipsnius Komisijai pateikė paraišką dėl leidimo atnaujinimo;

C. kadangi 2021 m. gegužės 28 d. EFSA priėmė palankią nuomonę dėl leidimo naudoti GM medvilnę atnaujinimo, kuri buvo paskelbta 2021 m. liepos 7 d.; kadangi 2009 m. kovo 5 d. EFSA priėmė palankią nuomonę dėl pradinio leidimo išdavimo GM medvilnei ir ši nuomonė buvo paskelbta 2009 m. kovo 10 d. ([6]);

D. kadangi GM medvilnė sintetina modifikuotą kukurūzų kilmės 5-enolpiruvilšikimato-3-fosfato sintazę (2mEPSPS), kuri yra natūraliai atspari plataus spektro, po sudygimo ant lapų naudojamiems herbicidams, kuriuose yra veikliosios medžiagos glifosato ([7]); kadangi, kitaip tariant, GM medvilnė yra atspari glifosatui, t. y. „papildomam herbicidui“;

E. kadangi, nors žmonėms skirto vilnamedžių sėklų aliejaus vartojimas Europoje galbūt palyginti ir nedidelis, šio aliejaus galima rasti įvairiuose maisto produktuose, įskaitant padažus, majonezą, smulkius konditerijos kepinius, šokolado užtepus ir traškučius; kadangi gyvūnams medvilnė duodama daugiausia kaip vilnamedžių sėklų išspaudos ar miltai arba kaip aliejingos vilnamedžių sėklos ([8]); kadangi medvilnę žmonės taip pat vartoja medvilnės miltų pavidalu;

— 2021 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 × T304-40 × GHB119, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA (2021)0080);

— 2021 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2021) 0081);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų sojų DAS-81419-2 × DAS–44406–6, kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2021)0334);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ir genetiškai modifikuotų kukurūzų, sudarytų iš dviejų arba trijų atskirų 1507, MIR162, MON810 ir NK603 genetinių modifikacijų derinių, kurie iš šių kukurūzų sudaryti arba pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003, projekto (priimti tekstai, P9_TA(2021)0335);

— 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 atnaujinamas leidimas pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų kukurūzų Bt 11 (SYN-BTØ11-1), kurie iš jų sudaryti arba kurie iš jų pagaminti, projekto (priimti tekstai, P9_TA (2021)0336).

([5]) 2011 m. birželio 17 d. Komisijos sprendimas 2011/354/ES, kuriuo leidžiama pateikti rinkai produktus, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 (BCS-GHØØ2-5), kuriuos ji sudaro arba kurie yra iš jos pagaminti, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (OL L 160, 2011 6 18, p. 90).

([6]) Genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės mokslinė nuomonė dėl paraiškos (EFSA-GMO-NL-2008-51) dėl glifosatui atsparios genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 teikimo rinkai, naudojimo maistui ir pašarams, jos importo ir perdirbimo, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1829/2003, kurią pateikė „Bayer CropScience“, EFSA leidinys, 2009 m., 7(3):985, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/j.efsa.2009.985.

([7]) EFSA 2009 m. nuomonė, p. 7.

([8]) EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės mokslinė nuomonė dėl genetiškai modifikuotos medvilnės GHB614 × T304-40 × GHB119 įvertinimo dėl naudojimo maistui ir pašarams, importo ir perdirbimo pagal Reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 (paraiška EFSA-GMO-NL-2014-122), EFSA leidinys, 2018 m., 16(7):5349, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5349, p. 22.

2022 m. vasario 15 d., antradienis

Nepakankamas papildomų herbicidų vertinimas

F. kadangi Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 503/2013 ([9]) reikalaujama įvertinti, ar numatoma žemės ūkio praktika daro įtaką tiriamų taškų rezultatams; kadangi pagal tą įgyvendinimo reglamentą tai ypač svarbu herbicidams atspariems augalams;

G. kadangi nemažai tyrimų parodė, jog auginant herbicidams atsparius genetiškai modifikuotus kultūrinius augalus naudojama daugiau papildomų herbicidų, labiausiai dėl to, kad atsirado herbicidams atsparių piktžolių ([10]); kadangi dėl šios priežasties tikėtina, kad GM medvilnė bus purškiama didesniu glifosato kiekiu ir tai bus daroma dažniau, dėl to derliuje gali kauptis didesnis jo liekanų kiekis;

H. kadangi 2015 m. lapkričio mėn. EFSA pateikė išvadą, kad glifosatas tikriausiai nėra kancerogeniškas, o Europos cheminių medžiagų agentūra 2017 m. kovo mėn. pateikė išvadą, kad nėra pagrindo jo priskirti prie jokios kategorijos; kadangi, priešingai, 2015 m. Tarptautinė vėžio mokslinių tyrimų agentūra – specializuota Pasaulio sveikatos organizacijos vėžio agentūra – glifosatą priskyrė prie galbūt kancerogeninį poveikį žmonėms turinčių medžiagų; kadangi keletu recenzuojamų naujausių mokslinių tyrimų patvirtinamas glifosato kancerogeninis potencialas ([11]);

I. kadangi, remiantis EFSA, nėra toksikologinių duomenų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti kelių rūšių glifosato skilimo produktų, svarbių genetiškai modifikuotų glifosatui atsparių kultūrinių augalų požiūriu, riziką vartotojams ([12]);

J. kadangi laikoma, jog herbicidų liekanų ir jų skilimo produktų, randamų genetiškai modifikuotuose augaluose, vertinimas nėra EFSA genetiškai modifikuotų organizmų specialistų grupės kompetencijos sritis, todėl jis nėra atliekamas vykdant GMO autorizacijos procedūrą; kadangi tai yra problema, nes tai, kaip atitinkamas genetiškai modifikuotas augalas suskaidys papildomus herbicidus, taip pat skilimo produktų (metabolitų) sudėtį, taigi ir toksiškumą gali paveikti pati genetinė modifikacija ([13]);

Valstybės narės kompetentingos institucijos pastabos

K. kadangi per trijų mėnesių konsultacijų laikotarpį valstybės narės pateikė EFSA daug kritinių pastabų ([14]); kadangi tos kritinės pastabos apima tai, kad nesant jokios realios stebėjimo sistemos, pagal kurią būtų galima konkrečiai atsekti, kaip žmonės ar gyvūnai vartoja GMO ar jų šalutinius produktus, neįmanoma daryti jokios svarbios išvados apie GMO vartojimo saugą dešimties metų laikotarpiu, kad stebėsenos ataskaitos (2011–2019 m.) turi daug trūkumų ir neatitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/18/EB ([15]) ir atitinkamų gairių, taip pat 2011 m. EFSA rekomendacijų dėl genetiškai modifikuotų augalų aplinkos stebėsenos po pateikimo rinkai, kad pateikta literatūros analizė (kurią pateikė pareiškėja) buvo neoptimali ir todėl neišsami ir kad purškiant GM medvilnę didesne glifosato koncentracija, kuri, kaip rodo tyrimai, yra toksiška žmonėms ir gyvūnams, tikėtina, kad ant kultūrinių augalų, taigi ir maisto bei pašarų grandinėje, bus daugiau herbicidų liekanų ir metabolitų;

([9]) 2013 m. balandžio 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 503/2013 dėl paraiškų genetiškai modifikuotų maisto produktų ir pašarų leidimams gauti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 ir iš dalies jį keičiančius Komisijos reglamentą (EB) Nr. 641/2004 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1981/2006 (OL L 157, 2013 6 8, p. 1).

([10]) Žr., pavyzdžiui, Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“, *Environmental Management*, 2016 m. sausio mėn.; 57(1), p. 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738, ir Benbrook, C. M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“, *Environmental Sciences Europe*, 2012 m. rugsėjo 28 d., 24(1) tomas, https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([11]) Žr., pavyzdžiui: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887, https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278, https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610 ir https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/.

([12]) EFSA išvada dėl veikliosios medžiagos pesticido glifosato rizikos vertinimo tarpusavio peržiūros, EFSA leidinys, 2015 m., 13 (11):4302, p. 3, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302.

([13]) Taip iš tiesų yra glifosato atveju, kaip nurodyta EFSA pagrįstoje nuomonėje „Esamo didžiausio glifosato likučių kiekio peržiūra pagal Reglamento (EB) Nr. 396/2005 12 straipsnį“, EFSA leidinys, 2018 m., 16(5):5263, p. 12, https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263.

([14]) Valstybių narių pastabos, su jomis galima susipažinti EFSA klausimų registre (nuoroda EFSA-Q-2014-00721), https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions.

([15]) 2001 m. kovo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/220/EEB – Komisijos deklaracija (OL L 106, 2001 4 17, p. 1).

Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų laikymasis

L. kadangi Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 nustatyta, kad genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai turi nedaryti neigiamo poveikio žmonių ir gyvūnų sveikatai bei aplinkai, ir reikalaujama, kad Komisija, rengdama sprendimą, atsižvelgtų į visas atitinkamas Sąjungos teisės aktų nuostatas ir kitus teisėtus veiksnius, susijusius su svarstomu dalyku; kadangi šie teisėti veiksniai turėtų apimti Sąjungos įsipareigojimus pagal Jungtinių Tautų (JT) darnaus vystymosi tikslus (DVT), Paryžiaus klimato susitarimą ir Jungtinių Tautų biologinės įvairovės konvenciją;

M. kadangi 2017 m. JT specialiojo pranešėjo teisės į maistą klausimais paskelbtoje ataskaitoje nustatyta, kad ypač besivystančiose šalyse pavojingi pesticidai daro katastrofišką poveikį sveikatai ([16]); kadangi JT DVT 3.9 uždaviniu siekiama iki 2030 m. iš esmės sumažinti mirčių ir ligų, susijusių su pavojingomis cheminėmis medžiagomis, skaičių ir oro, vandens ir dirvožemio taršą ([17]); kadangi leidus importuoti GM medvilnę padidėtų šio glifosatu apdorojamo kultūrinio augalo paklausa, taigi padidėtų poveikis darbuotojams ir aplinkai trečiosiose šalyse; kadangi ypatingą susirūpinimą kelia rizika dėl padidėjusio poveikio darbuotojui, kuris turi sąlytį su herbicidams atspariais genetiškai modifikuotais kultūriniais augalais, ir aplinkai, atsižvelgiant į tai, kad naudojama daugiau herbicidų;

N. kadangi, remiantis 2020 m. atliktu recenzuojamu tyrimu, „Roundup“, vienas plačiausiai pasaulyje naudojamų glifosato turinčių herbicidų, gali nulemti biologinės įvairovės nykimą, dėl kurio ekosistemos tampa mažiau atsparios taršai ir klimato kaitai ([18]);

Nedemokratiškas sprendimų priėmimas

O. kadangi Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 35 straipsnyje nurodytas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas per 2021 m. gruodžio 8 d. vykusį balsavimą nusprendė nuomonės neteikti, o tai reiškia, kad leidimas nebuvo patvirtintas kvalifikuota valstybių narių dauguma; kadangi apeliacinis komitetas per 2022 m. sausio 31 d. vykusį balsavimą taip pat nusprendė nuomonės neteikti;

P. kadangi Komisija pripažįsta, jog problemiška tai, kad GMO leidimo sprendimus Komisija ir toliau priima be patvirtinimo kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma – tai yra reta išimtis suteikiant leidimus visam produktui, tačiau tapo norma priimant sprendimus dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų leidimų;

Q. kadangi per savo aštuntąją kadenciją Europos Parlamentas priėmė iš viso 36 rezoliucijas, kuriomis nepritarė tam, kad rinkai būtų teikiamas genetiškai modifikuotas maistas ir pašarai (33 rezoliucijos) ir kad Sąjungoje būtų leidžiama auginti GMO (trys rezoliucijos); kadangi per devintąją kadenciją Europos Parlamentas jau priėmė 21 prieštaravimų dėl GMO pateikimo rinkai; kadangi nė vienas iš šių GMO nebuvo patvirtintas kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma; kadangi priežastys, dėl kurių valstybės narės nepritaria leidimams, yra atsargumo principo nesilaikymas vykdant leidimų išdavimo procedūrą ir su rizikos vertinimu susijęs mokslininkų susirūpinimas;

R. kadangi, nepaisydama pačios pripažintų demokratijos trūkumų, to, kad valstybės narės jos nepalaiko, ir Parlamento prieštaravimų, Komisija ir toliau suteikia leidimus GMO;

S. kadangi nereikia teisės aktų pakeitimų, kad Komisija galėtų nesuteikti leidimų GMO, kai apeliaciniame komitete nesama patvirtinimo kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma ([19]);

([16]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx.
([17]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/.
([18]) https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906.
([19]) Pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 6 straipsnio 3 dalį, jei apeliaciniame komitete nepasiekiamas patvirtinimas kvalifikuota valstybių narių balsų dauguma, Komisija gali suteikti leidimą, bet neprivalo to daryti.

2022 m. vasario 15 d., antradienis

1. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas viršija Reglamente (EB) Nr. 1829/2003 numatytus įgyvendinimo įgaliojimus;

2. mano, kad Komisijos įgyvendinimo sprendimo projektas neatitinka Sąjungos teisės, nes jis nesuderinamas su Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 tikslu, pagal kurį, remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002 ([20]) nustatytais bendraisiais principais, siekiama nustatyti pagrindą, leidžiantį užtikrinti aukštą žmonių gyvybės ir sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, taip pat aplinkos ir vartotojų interesų apsaugos lygį, kalbant apie genetiškai modifikuotą maistą ir pašarus, kartu užtikrinant veiksmingą vidaus rinkos veikimą;

3. prašo Komisijos atsiimti savo įgyvendinimo sprendimo projektą;

4. dar kartą ragina Komisiją nesuteikti leidimų herbicidams atspariems genetiškai modifikuotiems kultūriniams augalams, kol nebus išsamiai ištirtos grėsmės sveikatai, susijusios su herbicidų liekanomis kiekvienu konkrečiu atveju, o atliekant tokį vertinimą reikalaujama visapusiškai įvertinti visas herbicidų liekanas, atsiradusias dėl genetiškai modifikuotų kultūrinių augalų purškimo papildomais herbicidais, šių herbicidų skilimo produktus ir jų kombinatorinį poveikį, įskaitant pačiam genetiškai modifikuotam augalui;

5. palankiai vertina tai, kad Komisija 2020 m. rugsėjo 11 d. laiške nariams pagaliau pripažino, kad priimant sprendimus dėl GMO leidimų reikia atsižvelgti į tvarumą ([21]); vis dėlto reiškia didelį nusivylimą, kad nuo to laiko Komisija ir toliau suteikia leidimus į Sąjungą importuoti GMO, nepaisant nuolatinių Parlamento ir daugumos valstybių narių, balsavusių prieš, prieštaravimų;

6. ragina EFSA prašyti duomenų apie maisto ir pašarų, gautų iš genetiškai modifikuotų augalų, vartojimo poveikį žarnyno mikrobiomai;

7. dar kartą primygtinai ragina Komisiją atsižvelgti į Sąjungos įsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus, kaip antai Paryžiaus klimato susitarimą ir JT biologinės įvairovės konvenciją bei JT DVT; pakartoja savo raginimą prie įgyvendinimo aktų projektų pridėti aiškinamąjį memorandumą, kuriame būtų paaiškinta, kaip tuose aktuose laikomasi žalos nedarymo principo ([22]);

8. pabrėžia, kad 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento priimtuose pakeitimuose dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011 ([23]), kuriuos Parlamentas priėmė kaip derybų su Taryba pagrindą, teigiama, kad Komisija nesuteikia leidimo naudoti GMO, kai nėra palankiai balsuojančios kvalifikuotos valstybių narių daugumos; primygtinai ragina, kad Komisija gerbtų šią poziciją, ir ragina Tarybą tęsti savo darbą ir skubiai priimti bendrą požiūrį dėl šio dokumento;

9. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

([20]) 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

([21]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf.

([22]) 2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos žaliojo kurso (OL C 270, 2021 7 7, p. 2), 102 dalis.

([23]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0364.